

Sygn. akt IV Pa 21/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 maja 2012 r.

Sąd Okręgowy w Sieradzu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Dorota Załęska

Sędziowie: SSO Małgorzata Szymaniak - Kowalska

SSO Beata Michalska (spr.)

Protokolant: sekr. sąd. Katarzyna Wawrzyniak

na posiedzeniu jawnym

rozpoznał sprawę z powództwa J. M.

przeciwko Przedsiębiorstwu (...)w W.

o sprostowanie protokołu powypadkowego

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego w Sieradzu - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 28.12.2011 r. sygn. akt IV P 80/11

1. **oddala apelację;**

2. **przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Sieradzu na rzecz Kancelarii Radcy Prawnego M. I. w Z. (...)kwotę 73,80 (siedemdziesiąt trzy 80/100) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego udzielonego z urzędu.**

UZASADNIENIE

Powód J. M. w dniu 1.07.2011r. wystąpił z powództwem przeciwko pozwanemu Przedsiębiorstwu (...) w W. o sprostowanie protokołu powypadkowego i ustalenie zaistnienia w dniu 30.04. 2007r. wypadku przy pracy.

Pozwane Przedsiębiorstwo (...)w W. nie uznało powództwa i wniosło o jego oddalenie. Pozwany podnosił zarzut przedawnienia oraz brak okoliczności wskazujących na zaistnienie wypadku przy pracy.

Wyrokiem z dnia 28.12.2011r.,wydanym w sprawie IVP 80/11, Sąd Rejonowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Sieradzu oddalił powództwo i orzekł o kosztach procesu .

Powyższe rozstrzygnięcie wydano w oparciu o następujące ustalenia i wnioski:

Powód J. M. pracował w pozwanym przedsiębiorstwie jako ślusarz-spawacz i operator suwnicy. W dniu 30.04.2007r. powód pracował w godz. od 6.00 do 14.00 przy obsłudze suwnicy. Aby umocować i odpiąć transportowane blachy, powód musiał wejść na stół do wypalania blachy na wysokość około 80 cm. Nie korzystał z zamontowanych schodków od strony operatora, ponieważ - jak twierdził- miał trudności, aby wejść na stół od tej strony. W dniu 30.04.2007r. podczas zeskakiwania na posadzkę powód stracił równowagę i poczuł ból w okolicy jamy brzusznej i kręgosłupa. Zdarzenie zgłosił pracodawcy w dniu 30.05.2007r. Jak ustalił Sąd I instancji, w dniach od 30.05 do 20.07.2007r.

powołany przez pracodawcę zespół powypadkowy początkowo wpisał w protokole sprzeczne informacje, uznając zdarzenie za wypadek przy pracy i wskazując jednocześnie, że nie było spowodowane przyczyną zewnętrzną. Następnie aneksem do protokołu powypadkowego z 12.11.2007r. stwierdzono, że zdarzenie nie jest wypadkiem przy pracy. W pierwotnym protokole błędnie określono klasyfikację wypadku.

W sprawie IVU 28/08 Sąd Rejonowy w Sieradzu wyrokiem z dnia 5.11.2008r. oddalił odwołanie J. M. od decyzji ZUS (...) Oddział w Ł. z dnia 3.12.2007r. odmawiającej prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy z 30.04.2007r. z uwagi na fakt nie stwierdzenia wypadku przy pracy. Sąd Okręgowy w Sieradzu wyrokiem z dnia 16.04.2009r. w sprawie IVUa 1/09 oddalił apelację wnioskodawcy. Jak podniósł Sąd Odwoławczy, istotą sporu w sprawie było ustalenie, czy zdarzenie z 30.04.2007r. nosi znamiona wypadku przy pracy w rozumieniu ustawy z dnia 30.10.2002r. ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy chorób zawodowych. Wnikliwe postępowanie przed Sądem Rejonowym wykazało, że rozpoznane u "wnioskodawcy" schorzenia w postaci: choroby zwyrodnieniowej kręgosłupa lędźwiowego i krzyżowego, kręgosłupka L5 i SI nie pozostają „w związku przyczynowo-skutkowym ze zdarzeniem z 30.04.2007r. lecz są wynikiem samoistnej choroby zwyrodnieniowej lub wady wrodzonej i wyklucza się urazowe tło choroby. W rezultacie Sąd przyjął, iż rozpoznane u wnioskodawcy schorzenia kręgosłupa nie były wynikiem zaistnienia przyczyny zewnętrznej, lecz choroby samoistnej tkwiącej w organizmie ubezpieczonego. Wobec braku stwierdzenia przyczyny zewnętrznej jako elementu koniecznego wypadku przy pracy, nie było podstaw do uznania zaistniałego w dniu 30.04.2007r. zdarzenia za wypadek przy pracy. Postanowieniem z dnia 3.11.2009r. Sąd Najwyższy w sprawie I UK 268/09 odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej wnioskodawcy.

Sąd Rejonowy analizując zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy, uwzględnił treść art.3 ustawy z dnia 30.10.2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. Zdaniem Sądu I instancji, pozwany prawidłowo zakwalifikował zdarzenie, jakiemu uległ powód w dniu 30.04.2007r., nie stwierdzając zaistnienia przyczyny zewnętrznej. Wobec natomiast braku przyczyny zewnętrznej ewent. uszkodzeń ciała czy urazu, nie można stwierdzić wypadku przy pracy. Sąd Rejonowy wskazał też przesądzoną okoliczność, że schorzenia wnioskodawcy nie zostały spowodowane okolicznościami zewnętrznymi, w tym m.in. zeskoczeniem ze stołu z wysokości 80 cm, ale tkwiły w organizmie powoda. Nadto w uzasadnieniu orzeczenia Sąd I instancji przyjął, że powód wszedł na stół do wypalania blachy i następnie z niego zeskoczył na własne ryzyko i stąd do zdarzenia doszło na skutek lekkomyślności powoda. Dlatego Sąd uznał, że zdarzenie z 30.04.2007r. nie spełnia przesłanek wypadku przy pracy. Ponadto Sąd Rejonowy uznał, że roszczenie powoda uległo przedawnieniu w oparciu o art. 291 k.p. W konsekwencji Sąd Rejonowy oddalił powództwo oraz orzekł o kosztach procesu.

Apelację od przedmiotowego orzeczenia wniósł pełnomocnik powoda, zaskarżając wyrok w całości. Zarzucił rozstrzygnięciu :

- naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię
- niewłaściwe zastosowanie art.291 k.p. przez przyjęcie, że roszczenie uległo przedawnieniu; jak też błędną wykładnię art.3 i art.21 ustawy wypadkowej przez przyjęcie, że zdarzenie z 30.04.2007r. nie zostało wywołane przyczyną zewnętrzną oraz §1 rozporządzenia Rady Min. z 28.07.1998r. w sprawie ustalania przyczyn i okoliczności wypadków przy pracy (...) przez jego niezastosowanie;
- naruszenie prawa procesowego : art. 217§2 k.p.c. przez bezzasadne oddalenie wniosków dowodowych z oględzin miejsca pracy i dowodu z biegłego ds. BHP, art.233 k.p.c. przez przyjęcie, że powód miał możliwość skorzystania z drabinki od strony operatora i pominięcie zeznań: M. M., A. S. i W. S. (1) oraz J. K., art.328§2 k.p.c. przez niewskazanie dowodów, na których oparto rozstrzygnięcie. W uzasadnieniu apelacji skarżąca podnosi, iż brak podstaw prawnych do odmowy uznania zdarzenia za wypadek przy pracy przy ustaleniu, że powód miał ' wpływ na jego zaistnienie przez nieuwagę lub lekkomyślność. Dokonane w tym zakresie ustalenia są sprzeczne z zeznaniami świadków: H. K., A. S., W. S. (1) i strony. Błędnie ustalono również, że powód nie poinformował pracodawcy o wypadku przed 30.05.2007r., na co wskazują bilingi z rozmów oraz zeznania w/w świadków. Brak też podstaw do stwierdzenia, że przyczyna wypadku tkwiła w organizmie powoda, ponieważ nie zostało na tę okoliczność przeprowadzone postępowanie dowodowe.

Poza tym ocena skutków wypadku leży poza zakresem niniejszego postępowania, ponieważ dopiero po ustaleniu, że zdarzenie z dnia 30.04.2007r. było wypadkiem przy pracy, można badać skutki tego wypadku i związek między wypadkiem a schorzeniami powoda.

W konkluzji apelacji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa, ewent. uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie kosztów procesu wg norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pełnomocnika powoda nie zasługuje na uwzględnienie, jako bezzasadna .

Za trafny należy uznać jedynie zarzut skarżącej, że nie doszło do przedawnienia roszczenia, ale nie może mieć to wpływu na rozstrzygnięcie. Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z 16.03.1999r. w sprawie II UKN 510/98 OSN 2000/9/366, roszczenie o ustalenie, że zdarzenie było wypadkiem przy pracy (art. 189 KPC) nie przedawnia się na podstawie art. 291§1 k.p. W tym wypadku stosuje się ogólny 10-letni termin przedawnienia (art.118 k.c.).

Całkowicie chybiony jest natomiast zarzut naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 3 i art. 21 ustawy wypadkowej przez ustalenie, że zdarzenie z 30.04.2007r. nie zostało wywołane przyczyną zewnętrzną.

Jak wynika z art. 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych z 30.10.2002r. (Dz.U. Nr 199, poz. 1673),t.j. z dnia 22.09.2009r. (Dz.U. Nr 167, poz. 1322) za wypadek przy pracy uważa się nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych. Zgodnie z powołanym przepisem do elementów koniecznych wypadku przy pracy należy: nagłość zdarzenia, istnienie przyczyny zewnętrznej wywołującej zdarzenie oraz związek przyczynowy między urazem, a zdarzeniem. Brak któregokolwiek z w/wym. elementów czyni w rezultacie bezprzedmiotowym ustalania pozostałych. Stąd nieuzasadnione i sprzeczne z art. 3 ustawy wypadkowej jest twierdzenie apelującej, że ocena skutków wypadku leży poza zakresem niniejszego postępowania, ponieważ dopiero po ustaleniu, że zdarzenie z dnia 30.04.2007r. było wypadkiem przy pracy, można badać skutki tego wypadku i związek między wypadkiem a schorzeniami powoda. Ustalenie, czy istnieje związek przyczynowy między urazem a ewent. zdarzeniem wywołanym przyczyną zewnętrzną jest kluczowe dla oceny wypadku przy pracy i jest istotą niniejszego postępowania , którego żądanie pozwu odnosi się w rezultacie do ustalenia, czy w dniu 30.04.2007r. powód uległ wypadkowi przy pracy.

W sprawie IVU 28/08 Sądu Rejonowego w Sieradzu, załączonej do niniejszej sprawy, prawomocnie oddalono odwołanie J. M. od decyzji ZUS (...)Oddział w Ł. z dnia 3.12.2007r. odmawiającej prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy z 30.04.2007r. Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z 13.10.2005r. w sprawie I CK 217/05 powagę rzeczy osądzonej ma tylko rozstrzygnięcie zawarte w sentencji orzeczenia. Motywy zawarte w uzasadnieniu wyroku (ustalenia faktyczne) nie mają powagi rzeczy osądzonej, choćby stanowiły przesłankę rozstrzygnięcia i nie wiążą sądu w rozstrzygnięciu innej sprawy. Jeżeli treść tego rozstrzygnięcia nie wynika z samej sentencji, jak to z reguły ma miejsce przy wyrokach oddalających powództwo, to należy sięgać - celem ustalenia treści tego rozstrzygnięcia a tym samym granic powagi rzeczy osądzonej - do uzasadnienia, a w jego braku do akt sprawy.

W niniejszej sprawie nie zachodzi powaga rzeczy osądzonej, ponieważ sprawa IVU 28/08 dotyczyła innego przedmiotu roszczenia z ubezpieczenia społecznego o jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy. Jak też toczyła się między innymi stronami - odwołującym J. M. i organem rentowym. Jednakże dla potrzeb niniejszej sprawy istotne znaczenie ma fakt, że w sprawie IVU 28/08 Sąd oddalił odwołanie J. M. od decyzji ZUS (...) Oddział w Ł. z dnia 3.12.2007r. odmawiającej prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy z 30.04.2007r. z powodu nie uznania zdarzenia za wypadek przy pracy. Całe postępowanie dowodowe, jak wynika z treści uzasadnienia Sądu Rejonowego i następnie Sądu Odwoławczego, było skupione na wykazaniu okoliczności dotyczących istnienia bądź nieistnienia przyczyny zewnętrznej warunkującej stwierdzenie wypadku przy pracy. Treść uzasadnienia orzeczeń

Sądu I i II instancji jednoznacznie wskazują na przyczyny oddalenia odwołania, których nie można pominąć w niniejszej sprawie, ponieważ naruszałoby to powagę rzeczy osądzonej. Podstawą oddalenia odwołania o jednorazowe odszkodowanie było przesądzenie, że rozpoznane u wnioskodawcy schorzenia w postaci: choroby zwyrodnieniowej kręgosłupa lędźwiowego i krzyżowego, kręgozmyku L5 i SI nie pozostają w związku przyczynowo- podstawie oddalono odwołanie od decyzji organu rentowego odmawiającej jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy, brak podstaw prawnych do sprostowania protokołu powypadkowego w zakresie żądanym przez powoda. Powód domaga się bowiem, aby stwierdzono w protokole, że zaistniałe zdarzenie w dniu 30.04.2007r. było wypadkiem przy pracy, tj. w że bezpośrednią przyczyną urazu kręgosłupa był zeskok ze stołu, a nie - jak wpisano w protokole; istnienie wcześniejszych epizodów bólowych zbliżonych do obecnych (k.8 akt) .

W kontekście powyższych rozważań zarzuty apelacji dotyczące naruszenia art.21 ustawy wypadkowej oraz prawa procesowego, aczkolwiek nie pozbawione racji, nie mogą być uwzględnione, ponieważ naruszenie powołanych w apelacji przepisów nie ma istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia. Sąd Rejonowy dowolnie, bez analizy zgromadzonych dowodów w postaci różnych zeznań świadków: z jednej strony J. K. i z drugiej- H. K., A. S. i W. S. (1), ustalił okoliczności wyłączające przyznanie świadczeń z tytułu wypadku przy pracy.

Zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy wypadkowej świadczenia z ubezpieczenia wypadkowego nie przysługują ubezpieczonemu, gdy wyłączną przyczyną wypadków, o których mowa w art. 3, było udowodnione naruszenie przez ubezpieczonego przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia, spowodowane przez niego umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa. Powołany przepis dotyczy jednak sytuacji, gdy został stwierdzony wypadek przy pracy i ustalono dodatkowo zawinienie po stronie pracownika uzasadniające odmowę przyznania świadczeń z tego tytułu.

W niniejszej sprawie art. 21 nie może mieć zastosowania, ponieważ nie stwierdzono wypadku przy pracy. Tym samym badanie okoliczności następczych, dotyczących odpowiedzialności za spowodowanie wypadku, jest bezprzedmiotowe, jeżeli nie ustalono zaistnienia samego wypadku. Stąd stwierdzone skutkowym ze zdarzeniem z 30.04.2007r. lecz są wynikiem samoistnej choroby zwyrodnieniowej lub wady wrodzonej i wyklucza się urazowe tło choroby. W rezultacie Sąd przyjął, iż rozpoznane u wnioskodawcy schorzenia kręgosłupa nie były wynikiem zaistnienia przyczyny zewnętrznej, lecz choroby samoistnej tkwiącej w organizmie ubezpieczonego. Wobec braku stwierdzenia przyczyny zewnętrznej, jako elementu koniecznego wypadku przy pracy, nie* ma podstaw do uznania zaistniałego w dniu 30.04.2007r. zdarzenia za wypadek przy pracy. Była to podstawa prawomocnego wyroku oddalającego odwołanie o jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy z dnia 30.04.2007r.

W niniejszej sprawie powód wystąpił o sprostowanie protokołu powypadkowego i ustalenie wypadku przy pracy. Powód dowodzi, że w dniu 30.04.2007r. doznał urazu kręgosłupa na skutek przyczyny zewnętrznej, tj. zeskoku z szyny w trakcie pracy wykonywanej na polecenie przełożonego. Jednocześnie z uzasadnienia prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Sieradzu (k. 146-148 akt IVU 28/08) wynika, że przeprowadzone w tej sprawie postępowanie dowodowe dotyczyło wyłącznie ustalenia przyczyn urazu, w tym schorzenia kręgosłupa. Sąd Okręgowy przyjął w oparciu o całokształt zgromadzonego materiału dowodowego, że choroby w postaci zwyrodnieniowej kręgosłupa lędźwiowego i krzyżowego, kręgozmyku L5 i SI nie pozostają w związku przyczynowo-skutkowym ze zdarzeniem z 30.04.2007r. lecz są wynikiem samoistnej choroby zwyrodnieniowej lub wady wrodzonej i wyklucza się urazowe tło choroby. Wbrew twierdzeniom apelującej, nie są to okoliczności wtórne, nie mające wpływu na ustalenie wypadku przy pracy. Zgodnie bowiem z definicją wypadku przy pracy z art. 3 cyt. ustawy elementem koniecznym do uznania zdarzenia za wypadek przy pracy jest stwierdzenie istnienia przyczyny lub współprzyczyny zewnętrznej doznanego przez pracownika urazu. Jeżeli prawomocnie przesądzono brak takiej przyczyny i na tej uchybienia prawa materialnego w zakresie błędnego zastosowania art. 21 ustawy, aczkolwiek słuszne, nie mają wpływu na rozstrzygnięcie sprawy. Również zarzuty apelacji dotyczące naruszenia prawa procesowego odnośnie bezzasadnego oddalenia wniosków dowodowych dotyczących oględzin miejsca zdarzenia i dowodu z biegłego ds. BHP (art. 217§2 kpc), jak też przyjęcie, że powód miał możliwość skorzystania z drabinki od strony operatora i pominięcie zeznań: M. M., A. S. i W. S. (1) oraz J. K. (art. 233§1 k.p.c. i art. 328§2 k.p.c.) nie mają wpływu na rozstrzygnięcie w sprawie. Powołane wyżej dowody dotyczą bowiem ustalenia, czy powód w dniu 30.04.2007r. dopuścił się i ewent. jakich zaniedbań w zakresie BHP i są to okoliczności, które mogą mieć istotne znaczenie dopiero pod kątem zastosowania

art.21 ustawy wypadkowej. Nie mają natomiast istotnego znaczenia przy ustalaniu przesłanek wypadku przy pracy z art. 3 ustawy wypadkowej.

Mając na uwadze wszystkie powyższe rozważania oraz w rezultacie uznając zaskarżony wyrok co do zasady za prawidłowy i zgodny z ustalonym stanem faktycznym, jak też obowiązującymi przepisami prawa - na podstawie art. 385 kpc należało oddalić apelację pełnomocnika powoda, jako bezzasadną.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie §2 ust.1 i 3 oraz §11 ust. 4 i §12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28.09.2002r., Dz.U. Nr 163 poz. 1349 ze zmianami w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.